

Важливу роль відіграють сім'я та освітнє середовище, а ефективність профілактики забезпечується їхньою узгодженою взаємодією.

Список використаних джерел

1. Бандура А. Соціально-когнітивна теорія особистості. URL: <https://studfile.net/preview/5775971/page:11/>

2. Ключковська О. М., Петренко С. В. Вплив соціальних мереж на психологічний стан та самооцінку української молоді. // *Психологія сучасного суспільства*. 2020. Т. 12, № 3. С. 15-25.

3. Македонська Л. Особливості розвитку емоційного інтелекту в підлітковому віці : кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра спеціальності 053 «Психологія» / наук. кер. Н. О. Макачук. Ізмаїл, 2024. 82 с.

Маргарита Оровець

соціальний педагог

*Комунального закладу «Балтський педагогічний фаховий коледж»,
м. Балта*

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПІДТРИМКА СТУДЕНТІВ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕДЖУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У тезах розглянуто особливості соціально-педагогічної підтримки студентів педагогічного коледжу в умовах воєнного стану. Проаналізовано основні соціально-психологічні проблеми студентської молоді, зумовлені військовими подіями, зокрема підвищену тривожність, емоційне напруження та труднощі соціальної адаптації. Визначено основні напрями діяльності соціального педагога щодо забезпечення психосоціальної підтримки, соціального супроводу вразливих категорій студентів та формування безпечного освітнього середовища. Окреслено ефективні форми і методи соціально-педагогічної роботи, спрямовані на підвищення життєстійкості студентської молоді. Наголошено на важливості комплексного підходу до організації підтримки студентів у кризових умовах.

Ключові слова: *соціально-педагогічна підтримка, студенти педагогічного коледжу, воєнний стан, соціальний педагог, студентська молодь, психосоціальна допомога, освітнє середовище.*

Повномасштабна війна в Україні суттєво вплинула на всі сфери суспільного життя, зокрема й на систему освіти. Запровадження воєнного стану, вимушене переміщення населення, постійна небезпека ракетних

обстрілів, психологічне напруження та соціальна нестабільність стали новими викликами для студентської молоді. Особливо вразливою категорією є студенти педагогічних коледжів, які перебувають у періоді професійного становлення та водночас змушені адаптуватися до складних соціальних умов.

Студенти стикаються з низкою проблем: емоційним напруженням, тривожністю, переживанням втрат, складнощами адаптації до дистанційного або змішаного навчання, матеріальними труднощами, а також проблемами соціальної інтеграції, особливо серед внутрішньо переміщених осіб. У цих умовах значно зростає роль соціального педагога закладу освіти, який виступає посередником між студентом, освітнім середовищем, родиною та соціальними інституціями.

Сучасні науковці та дослідники підкреслюють, що «у воєнний час заклади освіти вирішують не лише освітні завдання, зокрема пов'язані із надолуженням освітніх втрат (learning losses)/освітніх розривів (learning gap), але також надають необхідну підтримку учасникам освітнього процесу (учням, педагогам, батькам), створюють можливості для соціальної реабілітації дітей та підлітків, реадaptaції дітей із сімей внутрішньо переміщених осіб тощо» [4, с. 2].

Соціально-педагогічна підтримка студентів у воєнний час спрямована не лише на вирішення соціальних проблем, а й на збереження психологічного благополуччя, формування життєстійкості та створення безпечного освітнього середовища. Саме тому питання організації ефективної соціально-педагогічної підтримки студентів педагогічних коледжів в умовах воєнного стану набуває особливої актуальності.

Воєнний стан створює нові соціально-психологічні ризики для молоді. Серед найбільш поширених проблем студентів можна виділити підвищений рівень тривожності, емоційне виснаження, страх за власну безпеку та безпеку близьких, втрату звичного соціального середовища, труднощі у навчанні та професійному самовизначенні.

Соціальний педагог у закладі фахової передвищої освіти виконує важливу функцію підтримки студентів, спрямовану на подолання негативних наслідків кризових ситуацій. Основними напрямками соціально-педагогічної діяльності в умовах воєнного стану є:

1. Соціальна діагностика та моніторинг потреб студентів. На початковому етапі важливим завданням соціального педагога є виявлення студентів, які потребують особливої уваги та підтримки. До таких категорій належать внутрішньо переміщені особи, студенти з сімей військовослужбовців, студенти-сироти, а також ті, хто перебуває у

складних життєвих обставинах. Для цього використовуються анкетування, індивідуальні бесіди, спостереження, співпраця з кураторами академічних груп.

2. Психосоціальна підтримка студентів. Важливим напрямом роботи є створення умов для емоційної стабілізації студентської молоді. Соціальний педагог організовує групові та індивідуальні консультації, тренінги з розвитку стресостійкості, заняття з формування навичок саморегуляції та подолання тривожності. Такі заходи сприяють формуванню психологічної стійкості та адаптації студентів до нових умов життя.

3. Соціально-педагогічний супровід студентів із вразливих категорій. Особлива увага приділяється студентам, які опинилися у складних життєвих обставинах. Соціальний педагог сприяє отриманню ними соціальної допомоги, організовує взаємодію з державними службами, громадськими організаціями, благодійними фондами. Також важливим є інформування студентів про можливості отримання соціальних виплат, гуманітарної допомоги та психологічної підтримки.

4. Формування безпечного освітнього середовища. У сучасних умовах особливого значення набуває формування культури безпеки серед студентів. Соціальний педагог бере участь у проведенні інформаційних заходів щодо правил поведінки під час повітряної тривоги, надзвичайних ситуацій, а також сприяє розвитку навичок відповідальної поведінки та взаємодопомоги.

5. Профілактична та просвітницька робота. З метою запобігання негативним соціальним явищам проводяться тематичні виховні заходи, тренінги, дискусії, спрямовані на формування здорового способу життя, профілактику булінгу, розвиток соціальних та комунікативних навичок. Важливим аспектом є формування у студентів активної громадянської позиції та почуття соціальної відповідальності.

6. Розвиток волонтерської діяльності студентів. У період воєнного стану значного поширення набуває студентський волонтерський рух. Соціальний педагог може координувати участь студентів у благодійних ініціативах, допомозі військовослужбовцям, підтримці внутрішньо переміщених осіб, організації соціальних акцій. Волонтерська діяльність сприяє формуванню емпатії, соціальної активності та громадянської свідомості молоді.

7. Взаємодія з батьками та педагогічним колективом. Ефективність соціально-педагогічної підтримки значною мірою залежить від налагодженої співпраці між усіма учасниками освітнього процесу. Соціальний педагог здійснює консультаційну роботу з батьками,

проводить спільні заходи з педагогами, координує діяльність кураторів академічних груп щодо підтримки студентів.

Практичний досвід показує, що комплексний підхід до соціально-педагогічної підтримки студентів сприяє підвищенню рівня їхньої соціальної адаптації, покращенню психологічного стану та збереженню мотивації до навчання навіть у складних умовах воєнного часу. Як зазначає Карпенко О. «...укладання життєвих планів для студентів під час війни є складним завданням. Війна може суттєво вплинути на навчання та планування майбутньої кар'єри. Однак, важливо залишатися гнучким та адаптивним, щоб знайти шляхи досягнення своїх цілей, навіть у кризових умовах» [3, с. 273].

Отже, воєнний стан значно ускладнює процес соціалізації студентської молоді та створює нові виклики для системи освіти. У цих умовах соціально-педагогічна підтримка студентів педагогічних коледжів набуває особливої важливості.

Діяльність соціального педагога повинна бути спрямована на комплексну допомогу студентам, що включає соціальну діагностику, психосоціальну підтримку, соціальний супровід вразливих категорій молоді, профілактичну роботу та формування безпечного освітнього середовища.

Ефективна соціально-педагогічна підтримка студентів у період воєнного стану сприяє підвищенню їхньої життєстійкості, розвитку соціальних компетентностей, збереженню психологічного благополуччя та успішній професійній підготовці майбутніх педагогів.

Подальші дослідження доцільно спрямувати на розроблення інноваційних соціально-педагогічних технологій підтримки студентської молоді в умовах кризових ситуацій та воєнних конфліктів.

Список використаної літератури

1. Алексєєнко Т.Ф., Гончар Л.В., Куниця Т.Ю., Бибик Д.Д. Вимушені переселенці: соціально-педагогічні проблеми і досвід підтримки. Монографія / заред. Т.Ф. Алексєєнко. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 240 с.
2. Дереш В. С. Соціально-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану. *Педагогічний альманах*. 2023. №53. С. 171-179. DOI: <https://doi.org/10.37915/pa.vi53.454>
3. Карпенко О. Соціально-педагогічна підтримка студентів в умовах війни. *Перспективи та інновації науки (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)*. 2023. №12(30). С. 267-276. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12\(30\)-267-276](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-12(30)-267-276)

4. Сисоєва С., Литовченко О., Куниця Т. Соціально-педагогічний супровід учнів в умовах воєнного стану в Україні: подолання особистісної крихкості і обмежень. *Вісник НАПН України*. 2025. №7(2). С. 1-11. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7203>

Людмила Петришин

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль*

Олег Мороз,

*здобувач третього рівня вищої освіти,
спеціальність П10 Соціальна робота та консультування,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка,
м. Тернопіль*

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ У ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ ЗАСОБАМИ ФАНДРАЙЗИНГУ

Анотація. У роботі обґрунтовано актуальність залучення позабюджетних ресурсів для вирішення нагальних соціальних питань в об'єднаних територіальних громадах. Доведено, що фандрайзинг виступає ключовим інструментом фінансового забезпечення соціальних проєктів, сприяючи розвитку дієвого партнерства територіальних громад з владою, бізнесом та суспільством. Визначено специфіку збору фінансів, що ґрунтується на локальному соціальному капіталі та синергії ресурсів членів громади і обов'язковому переході до проєктного підходу. Проаналізовано успішні практики інституціоналізації фандрайзингу, у використанні цифрових краудфандингових платформ та моделі інтегрованих послуг. Запропоновано конкретні кроки для вирішення кадрових проблем та підвищення прозорості у цій сфері.

Ключові слова: об'єднані територіальні громади, місцевий розвиток, соціальні послуги, соціальний проєкт, фандрайзинг, ресурси громади.